

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,87 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Wtorek: Gerw. i Protaz.
Sroda: Sylwerjusza

CHOJNICE, środa, dnia 20. czerwca 1928 r.

Słońca wschód 3.36 zachód 20.27
Księżycy wschód 5.44 zachód 22.47

Nasz postęp gospodarczy.

Pomimo naszego rozbicia wewnętrznego idziemy jednakowoż naprzód. Chcemy należeć do narodów żywotnych i dla tego niepowodzenia zamiast nas łamać, wzmocniają naszą energię do szukania nowych dróg życia. Jest w nas materiał dobry. Cały nasz naród jest przyniknięty tem przeświadczeniem, że Polskę niepodległą musimy nie tylko utrzymać, ale musimy ją rozbudować, ażeby ona była pożytecznym członkiem wśród narodów.

Przedewszystkiem wzmaga się z miesiąca na miesiąc nasze życie gospodarcze. O tym rozpedzie naszych zmagañ świadczą rozmaite przykłady. Jest już inny porządek w gospodarce państwowej, zwłaszcza w przedsiębiorstwach, które należą do państwa, jak naprzykład majątki ziemskie lasy kopalnie, monopole itd.

Widzimy dalej na Gdyni, jak się tam gorączkowo pracuje nad rozbudową portu dla wzmocnienia naszego wywozu. Takie samo napięcie energii narodowo-gospodarczej widzimy w rozbudowie sieci kolejowej, przedewszystkiem w interesie rozwoju gospodarczego.

Niewątpliwie zaciekawi naszych czytelników obrazek poglądowy na rozwój naszego przemysłu węglowego i hutniczego na Górnym Śląsku. Otóż mamy przed sobą roczne sprawozdanie Zjednoczonych Hut Królewskiej i Laury, które zatrudniają obecnie 16.098 robotników i urzędników. Rozwój tego przedsiębiorstwa jest jakoby zwierciadłem rozpedu naszego życia gospodarczego i okazywanych w tym kierunku zdolności i teźnyzy pracy. Przedsiębiorstwa powyższe produkują węgiel kamienny, wapno i dolomit, surówkę, odlewki żeliwne, oraz żelazo walcowane i rury. Otóż wyprodukowaliśmy węgla kamiennego w r. 1925 2 milj. 13 tys. 758 ton, w r. 1926 2 milj. 299 tys. 637 ton, w r. 1927 2 milj. 542 tys. 751 ton, wapna i dolomitu: w r. 1925 — 84.407, w r. 1926 — 80.938, w r. 1927 — 134.613 ton.

surówki w r. 1925 — 76.182, w r. 1926 — 77.193, w r. 1927 — 143.586 ton, odlewów żeliwnych w r. 1925 — 5.575, w r. 1926 5031, w r. 1927 — 9720 ton, żelaza walcowanego i rur w r. 1925 — 167.454, w r. 1926 — 137.125, w r. 1927 — 277.139 ton.

A teraz sprzedaż. Sprzedaliśmy węgla kamiennego: w r. 1925 — 1.243.948, w r. 1926 — 1.630.519, w r. 1927 — 1.593.922 ton.

surówki: w r. 1925 — 9.720, w r. 1926 — 20.681, w r. 1927 — 34.284 tony, żelaza walcowanego i rur: w r. 1925 — 128.893, w r. 1926 — 108.564, w r. 1927 — 208.866 ton.

Z powyższego zestawienia widzimy, że produkcja każdego przedmiotu ogromnie się wzmożła, wzmożła się nawet ponad nasze oczekiwanie. Jeżeli zaś węgiel, w sprzedaży się nieco cofnął, to i w tym wypadku nie mamy się nad czem smuć, bo przecież zbyt z roku 1926 był wskutek strajku angielskiego nienormalny można było zatem liczyć się w roku następnym z daleko większym ubytkiem, gdy nam rynek angielski odpadł.

Rok 1926 przechodził w państwie polskim ciężkie przesilenie gospodarcze, a to w następstwie załamania się złotego w roku poprzednim, następnie wskutek zerwania stosunków gospodarczych z Niemcami. Niemcy stanowiły wówczas dla Polski główny rynek zbytu, którego nie dało się na razie powetować, bo nowych rynków trzeba było dopiero szukać.

Gospodarczo myśl polska pracuje obecnie u silnie nad ciąglem ulepszeniem wszelkich tych czynników, które są konieczne dla dalszego wzrostu i prawidłowego rozwoju naszej produkcji i sprzedaży. Przedewszystkiem dają miarodajne czynniki górnośląskie do zorganizowania wszystkich kopalń tak na Śląsku, jak w zagłębiach dąbrowskim i krakowskim w jeden wielki syndy-

Dalsze rokowania z Litwą.

Dnia 28 czerwca podjęte zostaną na nowo rokowania polsko-litewskie. Komisja dla spraw obrony granic obradować będzie w Kownie, komisja dla spraw gospodarczych i ruchu publicznego

w Warszawie. W Kownie będą również narady nad odszkodowaniem Litwy za rzekome szkody podczas opanowania Wilna przez gen. Żeligowskiego.

Targi o rząd i koalicję trwają dalej.

Dotąd niema żadnego wyniku. Nie uzgodniono jeszcze żadnych życzeń partyjnych. Centrum domaga się zapewnienia co do chrześcijańskiego charakteru szkół państwowych, demokraci żądają unifikacji czyli powolnego kasowania drobnych rządów państw niemieckich i tworzenia jednego wielkiego państwa niemieckiego, socjaliści żądają ustalenia 11 sierpnia jako dorocznego święta narodowego kiedy to ustalono republikańską konstytucję wejmarską, na co się znowu strese-

mannowcy zgodzić nie chcą itd. Jedno dotąd osiągnięto to jest, że stresemannowcy przestali się upierać przy dopuszczeniu ich do rządów w Prusach. Mówią, że układy potrwać jeszcze kilka dni. My się temu galimatjuszowi parlamentarnemu w Niemczech niedziwimy, bo i u nas przedtem lepiej nie było, jeno nie wiadomo, czy się Niemcy tego porządku od nas nauczyli, czy my od nich.

Grecja w obliczu rewolucji Z małej chmury wielki deszcz.

W Grecji wybuchł w zeszłym tygodniu strajk, który prawdopodobnie wskutek podżegań komunistów, doprowadził do strasznego rozlewu krwi. W miejscowości Kawalla stoczyła policja, a w końcu wojsko prawdziwą bitwę, w której było przeszło 30 zabitych, a pono 500 rannych. Wskutek tych wypadków został obwieszczony w poniedziałek w całej Grecji strajk generalny. Robotnicy dążą do obalenia rządu i do ogłoszenia republiki proletariatu. Wszystkie pociągi ze stolicy Aten do Solunia stanęły, ponieważ kolejarze przyłą-

czyli się do strajkujących. Podobno część załogi morskiej przyłączyła się do buntu, tak że rząd iskrowym telegramem wezwał na pomoc krążownik z morza Śródziemnego.

Dalsze wiadomości głoszą, że w generalnym strajku bierze udział 250 tys. robotników i że po za buntem stoi podobno były dyktator Grecji Pangalos, którego robotnicy usiłują odbić z więzienia. Instytucje publiczne i fabryki są pod osłoną wojsk.

Na nadchodzącej konferencji

Małej Ententy będzie omawiane całe obecne położenie międzynarodowe we wszelkich szczegółach, jak oświadczył rumuński minister spraw zagranicznych Titulescu, który w poniedziałek po wrócił do Bukaresztu. Omawiane będą sprawy wielkiego znaczenia, ale nie będą się odnosiły do pojedynczych państw.

SPRAWY POLSKIE.

Towarzystwo wstrzeźliwości, zamierza w Polsce skasować alkohol.

Związek wstrzeźliwości w Polsce zamierza w różnych miejscowościach zbierać podpisy o plebiscyt w gminach za skasowaniem wszelkiego alkoholu, jak to już zrobiono w 40 gminach w Polsce, a ostatnio w Pruszkowie. Pomiedzy innymi chcą również Warszawę odzwyczajając od picia i przeprowadzić tam głosowanie, czy miasto ma pić dalej, czy też ma pijaństwo zaprzestać.

To nie będzie zbyt łatwą rzeczą.

Co tobie niemiło, drugiemu nie czyni. Niemcy nie spodziewali się, że rząd polski przy pomocy ministra spraw zagranicznych p.

Zaleskiego potrafi im zająć drogę i nadepnąć ich na ich najczulsze miejsce, jakim jest Nadrenja. Niemczątka na tę „bezczelność“ polskiego ministra poprostu oniemiały. Im się do ostatnich czasów zdawało, że tylko im wolno mówić o zmianie polskich granic, i oddaniu pomorskiego korytarza z dodatkiem całego zaboru pruskiego Niemcom. Polakom zaś przysługiwało ich zdaniem milczeć i kiwać conajwyżej palcem w bucie na polityczne grubiaństwo niemieckie. A tu naraz p. minister Zaleski udowodnił im, że pałka ma dwa końce i że ten cieńszy koniec przedstawia korytarz pomorski, a ten grubszy przedstawia Nadrenję.

Nawet pan minister Stresemann, tak zresztą gładki w polityce, wypadł tym razem z równowagi i przez swą „Deutsche Rundschau“ kazał p. Zaleskiemu powiedzieć, że zakłóca pokój w Europie. Nieborak w swem strapieniu zapomniał, że to zakłócenie spokoju idzie właśnie z Berlina przez Kowno, Moskwę i Genewę, i że właśnie sprawa nadreńska ma złać Niemców zimną wodą i powiedzieć im: „Co tobie niemiło, drugiemu nie czyni!“

Nie dziwimy się złości Niemców, bo tak się

kat węglowy, ażeby można regulować należycie ceny i zarobki oraz siłę wytwórczości. Dalej zrobiono dużo dla wzmocnienia wydajności przez nowsze maszyny i wzmoczenie wydajności. Będzie też puszczoną w ruch nowa walcownia rur.

Byłoby daleko lepiej, gdyby rząd rozporządził odpowiednimi milionami dolarów na szerszą rozbudowę życia gospodarczego, i mógł zrobić większe zamówienia na wagony kolejowe, oraz na inne materiały. Pokazuje się, że nie brak nam zmysłu gospodarczego i przedsiębiorczości, ale brak nam odpowiedniej gotówki dla należytej rozbudowy naszych warsztatów pracy. Pomimo tych niedomogań waszaty wyprodukowały w r. 1927 o 45 procent więcej materiałów aniżeli w r. 1926. Równocześnie wzmaga się wartość produkcji. Otóż ta wartość hut Królewskiej i Laury wzrosła z 93.488.777 zł. w r. 1926 na 158.837.431 zł. w r. 1927, a zatem o około 70 procent.

Jednym słowem rozwój naszej gospodarki

jest na najlepszej drodze. Jeżeli on zaś niedomaga to nie jest to już winą braku naszych fachowych zdolności, lub braku zrozumienia położenia gospodarczego na wewnątrz lub zewnątrz, ale brakiem kredytów dla rozbudowy przemysłu, dalej wadliwością naszej podatkowości, która kapitał produktywny wyciąga z obrotu, dalej nieuregulowane stosunki handlowe ze zagranicą. Możemy się coppinga bez Niemiec obyć, ale pomimo to ponosimy straty i dobrzeby było, gdyby do tego traktatu z Niemcami doszło, o ile to będzie zgodnem z naszym honorem narodowym.

Kapitały pozwoliłyby przedewszystkiem na rozbudowę sieci kolejowej na wschodzie dla dowozu materiałów w tamte strony, czem można by podnieść ogromnie wewnętrzne rynki zbytu, dla węgla, żelaza i najrozmaitszego surowca. Otóż rządy wespół z czynnikami miarodajnymi mają to wszystko na oku i starają się o dalszą rozbudowę naszego gospodarstwa narodowego.

przedłożyć ostatnie świadectwo szkolne, metrykę i świadectwo szczepienia ospy.

— W poniedziałek po południu o 1/3 urządziły pierwsze 3 klasy tutejszej szkoły wydziałowej wycieczkę do Charzykowa pod kierownictwem p. ks. katechety Langego, kierownika szkoły Stankego i pań nauczycielek Kiedrowskiej i Janickiej. W wycieczce brało udział około 40 uczennic. Uczestnicy wybrali się z Chojnic autobusem p. Kłosa. Towarzyszył im również ks. Patron Gołubski z Chojnic. Uczniowie zabawiali się przejażdżką po jeziorze charzykowskim. Szkoda tylko, że im pogoda nie dopisała.

Dóbrz, pod Kotomierzem. (Młodociany świętokradca). Onegdaj zakradł się do tutejszego kościoła chłopak Paweł Kluger i rozbiwszy skarbonkę św. Antoniego wyjął z niej 20 zł. Przyłapał młodocianego świętokradcę na gorącym uczynku kościelny Sobociński. Łobuz niestety zdołał mu się wyrwać i uciekł nie wiadomo dokąd. Ładne to ziółko wyrośnie z Klugera.

Waldowo pow. świecki. (Zguba portfela). Do jednej z miejscowych rodzin przybył w odwiedzinach krewniak zamieszkały w Niemczech. Spotkał go niestety podczas krótkiego pobytu fatalny przypadek. Mianowicie idąc przez Pruszcz, w drodze od p. Oswalda do p. Rogo, zgubił portfel z zawartością blisko 2000 zł. Istnieje też możliwość, że portfel został skradziony. Poszkodowany wyznaczył za znalezienie wzgl. wykrycie sprawy 300 zł. nagrody.

Lubodziez pow. świecki. (Powiesił się na drzewie). W lesie obok Lubodzieza zaszedł następujący wypadek. Pewien chłop ze swą kobietą byli na służbie u jednego posiadziela w Lubodziezu. Fatalnego dnia oboje zajęci byli w lesie wycinaniami drzewa na opał. Gdy kobieta na moment od męża się nieco oddaliła, tenże zdjąwszy swój skórzany pasek, założył go sobie na szyję i się po-

wiesił na drzewie. Nadbiegająca żona, zauważywszy co zaszło, natychmiast chwyciła siekiere i zcięła drzewo z wisielcem. Tenże jednak był już bez życia. Strapienie kobiety było niemałe lecz wszystko na nic nie zdało, wisielec został martwym. Przyczynę tego samobójczego czynu trudno sobie wytłumaczyć. W każdym razie nie wynikało to z pożycia małżeńskiego, które było jak się dowiadujemy, bezganne. Możliwie że jakieś względy materialne grały w tym wypadku rolę.

Starogard. (Ponowy najazd marjawitów na Pomorze). W piątek ub. około godz. 1-szej w południe stanął w rynku samochód z kilkoma w białe habity ubranymi „zakonnikami” marjawickimi z „arcybiskupem” ich oślawionym Kowalskim na czele, skazanym kilkakrotnie na więzienie za bluźnierstwa najohydniejsze. Jechali z nimi też dwie „siostry” czyli tak zwane żony mistyczne. Widok niezwykły „zakonników”, którzy nosili na habicie wyszyty Przenajświętszy Sakrament spowodował zbiegowisko. Niektórzy ludzie, zwłaszcza robotnicy, idąc na obiad poznali kozłowitów czyli mankietników i rzucali pod ich adresem cierpkie uwagi. Postawa publiczności, która protestowała przeciwko najazdowi odszczepieńców w towarzystwie kochanic na Pomorze, stała się dość groźną, tak, iż zapiekować się nimi musiała policja.

Czyżby sekciarze ci udawali się znów nad morze, gdzie ubiegłego roku z powodu uprawiania „nagiej kultury” przepędzono ich wraz z ich babskim bagażem, gdzie pieprz rośnie.

Toruń. (Skazanie oficera). We czwartek, dn. 14 bm. zakończył się po ośmiiodniowych rozprawach proces w sądzie wojskowym w Toruniu przeciwko byłemu dowódcy 8 pułku saperów, pułk. Witoldowi Buttlerowi. Oskarżonemu zarzucano nadużycia władzy oraz szereg przekro-

czeń natury finansowej, popełnionych na szkodę skarbu państwa.

Trybunał skazał Buttlera na sześć miesięcy więzienia i wydalenie z wojska. Obronca zgłosił skargę apelacyjną.

Giełda Płatów Rolnych w Poznaniu

Warunek: bandel hurt. fr. st. załad. ładunki wagon. dostawa zaraz za 100 kg., w złotyrb.

Zyto	46,95—47,75
Pszenica	50,50—52,50
Jęczmień	—
Jęczmień brow	45,50—46,50
Owies	44,00—46,00
Mąka z. 65% wł. work.	70,50
Mąka z. 70% wł. work.	68,50
Mąka p. 65% wł. work.	70,00—74,00
Ospa pszenna	28,00—29,00
Ospa żytnia	33,00—34,00
Ogólne usposobienie słabe.	

GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Dolary Stanów Zjedn. (1 dolar)	8,90 zł.
Franki francuskie (100)	35,05 zł.
Franki szwajcarskie (100)	171,90 zł.
Funty angielskie (1 f)	43,51 1/4
Korony czeskie (100 k.)	26,41 1/2 zł.
Liry włoskie (100 lirów)	46,92 zł.
5 proc. pożyczka d. lar.	88,00 zł.
6 proc. 1919/20	86,57 zł.

RUCH w TOWARZYSTWACH.

STOW. CHRZEŚC. NAROD. NAUCZYCIELI SZKÓŁ POWSZECHNYCH. W piątek, dnia 22 bm. o godz. 3 popoł. odbędzie się w szkole powszechnej zebranie miesięczne. Na porządku obrad wszechpolski zjazd nauczycieli w Wilnie. O liczne przybycie prosi Zarząd.

STOW. KAT. MŁODZIEŻY MĘSKIEJ. Dziś we wtorek dnia 19. 6. 28 r. o godz. 8-mej wieczorem w auli szkoły powszechnej zebranie plenarne. Z powodu ważnych spraw przybycie wszystkich druhów konieczne. Gotów! Zarząd.

Redaktor naczelny: **DYONIZY KOWALSKI.**

W poniedziałek, dnia 18. czerwca br. o godzinie 11,30 w nocy zasnął w Bogu po silnym krwotoku, po dłuższych, ciężkich cierpieniach mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, syn, brat i szwagier

obwodowy mistrz kominiarski
ś. p.

Józef Stepka

w 34 roku życia,
o czem donosi w ciężkim smutku pogrążona
żona.

Eksportacja zwłok w płatek o 3/4 9 z domu żałoby ulica Dworcowa 44. do kościoła paraf., następnie pogrzeb.

2 czeladników blacharskich

przyjmie zaraz
zakład blacharski

A. Ciesiołka
Chojnice, Człuchowska 14

Młodsza siła,

blurowa
władająca językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie potrzebna. Warunek: pisanie na masz. Oferty pls. pod nr. 1334 do eksp. Dz. Pomorskiego.

Nadeszło

Wapno

Fa. A. Riedel, wł. Rink
Gdańska 2. 1343

Pielegnowanie włosów

Shampooon do mycia głowy.
Wielki wybór
„Elida”, „Dr. Lustra”, „czarna główka”, „Nessib z rumiankiem”, „Ma-flor”, „Baya” w oryginalnych opakowaniach oraz inne gatunki znane z swej dobroci poleca
Perfumerja Drogerja Bracia Hubert
Chojnice, Gdańska 18.
Tel. 219.

Dobrze umeblowany pokój

z całym utrzymaniem dla lepszego pana zaraz do wynajęcia. 1333
Młyńska 3.

Klub Żeglarski w Chojnicach

urządza
w niedzielę, 24. czerwca br.
po południu o godzinie 3.30
począwszy

uroczystości wianków

przy nowym terenie klubowym w Charzykowie.

W programie przewidziane są wśród innych: Koncert na plaży, popisy artystyczne na wolnej trybunie, zabawy wodne, strzelanie do tarczy, loterie, pojedynki rybackie, jazdy żaglowców w eskadrach, zabawy ludowe, puszczanie balonu, sztuczne ognie, spalanie zniczu na jeziorze, noc wenecka, popisy żaglowców i rozmaite inne niespodzianki.

O jak najliczniejszy udział prosi **KOMITET.**
Bogato zaopatrzony bufet. — Autobusy pomiędzy Chojnicami a Charzykowem kursują co pół godziny.

Wielki wybór

MEBLI

kompletne umeblowania
jak i pojedyncze meble.

Trumny
i wybicia do trumien

Fr. Kiedrowski,
Chojnice (Pom.) Człuchowska 6-8

Najstarszy magazyn w mieście.
Własne warsztaty stolarskie i tapicerskie.

OBRAZY
religijne, narodowe, historyczne
artystyczne oraz portrety królów i pisarzy polskich
poleca
Księgarnia Dzien. Pom.

Starszadziewczyna
umiejąca również gotować
potrzebna od 15. lipca br.
i młodsza dziewczyna
która była już w większych
domach może się zaraz
zgłosić.
Adres wskaże ekspedycja
Dzien. Pom. 1341
Potrzebna zaraz
służąca
umiejąca gotować. 1342
Węsierski
restauracja.

Ogłaszajcie w Dzienniku Pomorskim.

Wielki wybór!
Kapy kąpielowe - kostjmy kąpielowe
dla pań, panów i dzieci
eleganckie jaczki więzione
kamizelki i kostjmy.

Na sezon letni!

Ludwik Rasch

Niskie ceny!
Wszystkie gatunki trykotów letnich
dla pań, panów i dzieci,
pończochy, rękawiczki, koszule dzienne

Osobliwe torebki damskie — walizki — mapy na akta.